

Борисова В.А., д.е.н., проф.

професор кафедри фінансів

Сумський національний аграрний університет

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМИ СТРУКТУРАМИ

Важливою характеристикою підприємницьких структур є не тільки здатність диверсифікувати внутрішнє середовище, але й контролювати зміни у середовищі зовнішньому, що характерно для новаторських організацій. Це дозволяє приймати якісно нові управлінські рішення за будь-яких змін у зовнішньому середовищі, що можуть мати вплив на досягнення поставлених цілей. Управлінські рішення приймаються щодо структури, стратегії, стилю, складу підсистем підприємницької структури.

З моменту прийняття і розповсюдження нововведень вони набувають нової якості – становляться інновацією. Процес нововведення на ринку прийнято називати процесом комерціалізації; лаг між появою нововведення і втіленням його в інновацію називається інноваційним лагом. В повсякденній практиці ототожнюються поняття новини, новації, нововведення, інновації. Будь-який винахід – нові види продукції або методи роботи тільки тоді отримують суспільне визнання, коли вони будуть прийняті до розповсюдження (комерціалізації), і вже в новій якості постають як інновації [3, с. 230].

Перехід від одного рівня якості до іншого потребує витрат ресурсів (енергії, часу, фінансів та ін.). Процес переводу новацій у нововведення потребує витрат різних ресурсів, основними з яких є інвестиції і час. В умовах ринку як системи економічних відносин купівлі-продажу товарів, в межах якої формуються попит, пропозиція і ціна, основними компонентами інноваційної діяльності є новини, нововведення, інвестиції. Новини формують ринок новацій, інвестиції – ринок капіталу, нововведення – ринок чистої конкуренції інновацій. Ці три основні компоненти утворюють сферу інноваційної діяльності.

Інновація в широкому розумінні – це прибуткове (рентабельне) використання новин у вигляді нових технологій, видів продукції і послуг, організаційно-технічних і соціально-економічних рішень виробничого, фінансового, комерційного, адміністративного чи іншого характеру [2, с. 35].

Період часу від зародження ідеї, узгодження і розповсюдження новини до її використання прийнято називати життєвим циклом інновації. З урахуванням послідовності проведення робіт життєвий цикл інновації розглядається як інноваційний процес.

У виробничо-економічних системах розвиток, як правило, реалізується через інноваційні процеси. Під інноваційним процесом ми розуміємо такі суспільні технолого-економічні процеси, які через практичне використання ідей і винаходів призводить до створення кращих за своїми якостями виробів, технологій, і, якщо вони орієнтуються на економічну вигоду, прибуток, то їх поява на ринку може принести додатковий прибуток. Таке розуміння інновації охоплює весь цикл діяльності підприємницьких структур, пов'язаний з процесами досліджень, розробки та маркетингом. Про актуальність дослідження питань, які пов'язані з розвитком підприємництва, свідчить той факт, що в останні роки сформувалася самостійна наукова дисципліна – управління нововведеннями.

Участь підприємницької структури на ринку новин реалізується в таких основних формах:

- розвиток власної наукової, науково-технічної і експериментальної бази для проведення НДКР, досліджень на кооперативних засадах з іншими підприємницькими структурами;
- придбання ліцензій на право виробництва товарів чи послуг;
- придбання готового виробу, технології, ноу-хау та іншої інтелектуальної власності;
- придбання нематеріальних активів, залучення іноземного капіталу і організації спільного виробництва.

При всій різноманітності форм участі підприємницької структури на ринку новин, визначальною умовою є обсяг інвестицій як в сферу наукової і науково-технічної діяльності, так і в процес перетворення новин у нововведення.

Як відзначають фахівці в галузі інноваційного менеджменту, стоїть завдання розробки більш формалізованих підходів для прийняття інноваційних рішень, створення систем стратегічного управління, відповідного забезпечення систем управління розвитком [1, с. 93–94]. Спочатку питання розвитку підприємств вирішувались в межах стратегічного планування. Неефективність цих систем, яка обумовлена неефективністю параметрів зовнішнього середовища підприємницької структури, незмінність традиційних управлінських форм ініціювали перехід до створення систем стратегічного управління. Ефективне стратегічне управління інноваційним розвитком підприємницьких структур дозволить збільшити обсяги виробництва, розширити ринки збуту, підвищити конкурентоспроможність та забезпечити умови для мінімізації інвестиційного ризику.

Література:

1. Гудзинський О.Д. Інвестиційно-інноваційна складова стратегічного розвитку підприємства / О.Д. Гудзинський // Вісник СНАУ. Серія: фінанси і кредит. – 2013. – № 1. – С. 93–96.

2. Кривенко С.В. Інноваційний механізм формування конкурентоспроможних підприємницьких структур / С.В. Кривенко // Економічний часопис – XXI. – 2014. – № 5–6. – С. 33–36.

3. Мосій О. Дослідження факторів, що впливають на сприйнятливість підприємств до нововведень / О. Мосій // В кн. Інноваційні підходи в управлінні підприємствами [Текст монографії]: Колективна монографія присвячена 20-літтю кафедри менеджменту у виробничій сфері / за заг. ред. д.е.н., проф. Кирич Н.Б. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 2016. – С. 228–247.